

ІРИНА
БОЙЧУК

PROFESSIONAL
ПРОФЕСІЙНИЙ АСПЕКТ

ПСИХОЛОГІЯ
МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА:
від ідеалу до
ідентичності

ОСОБИСТІСНИЙ АСПЕКТ
PERSONAL

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

І. І. Бойчук

**ПСИХОЛОГІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА:
ВІД ІДЕАЛУ ДО ІДЕНТИЧНОСТІ
(ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ АСПЕКТИ)**

Навчальний посібник

Видання друге

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2021

УДК [159.9:78] (075.8)

Б 779

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол №7 від 30.06.2021 р.)*

Рецензенти:

М. Г. Іванчук, доктор психологічних наук, професор, завідувач науково-методичного центру моніторингу та забезпечення якості підготовки фахівців Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

М. В. Саврасов, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

М. П. Тимофієва, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та філософії Буковинського державного мелічного університету

Бойчук І. І.

Б 779 Психологія музичного мистецтва: від ідеалу до ідентичності (професійний та особистісний аспекти) : [навч. посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти] Вид. 2-ге. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 216 с.

ISBN 978-966-423-650-5

У посібнику подано загальне уявлення про психологію музичного мистецтва крізь призму мистецького ідеалу та професійної ідентичності майбутніх учителів музичного мистецтва. Розкрито особистісний та професійний аспекти мистецького образу професії та професійної ідентичності студентів – майбутніх фахівців музичного мистецтва. Визначено зміст та специфіку психологічного супроводу, створення відповідного освітнього простору в процесі підготовки майбутніх фахівців. Наголошено на необхідності формування ціннісного ставлення до професійної діяльності, мистецького ідеалу.

Для студентів-здобувачів другого (магістерського) рівня освіти, а також для широкого кола читачів.

УДК [159.9:78] (075.8)

ISBN 978-966-423-650-5

© Бойчук І. І., 2021

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2021

ПЕРЕДМОВА

Визнаючи актуальність проблеми підготовки учителів, визначення чинників, які сприяють становленню професійної ідентичності фахівців, серед яких важливе місце займає саме мистецький образ, ціннісні орієнтування, слід наголосити на важливості формування професійного ідеалу майбутніх фахівців музичного мистецтва.

У пропонованому виданні подано розгорнутий аналіз природи музичної творчості. Висвітлення природи музичної творчості здійснюється з допомогою гуманістичної парадигми у контексті проблематики взаємодії й походження загальних та спеціальних здібностей. Водночас схильність до музичної діяльності постає в русі мотивів творчої діяльності, а дослідження музичної творчості відбувається крізь призму цілепокладання в творчій діяльності. Принагідно з'ясовуються особливості сприйняття та життєві установки майбутніх фахівців музичного мистецтва. При розгляді проблеми музичної творчості залучається категорія часу. У такий спосіб визначається співвідношення музичної творчості, мистецького ідеалу й професіоналізму майбутніх учителів музичного мистецтва.

Навчальний посібник побудовано відповідно до програми курсу «Професійно-особистісне становлення майбутніх фахівців», що читається здобувачам другого (магістерського) рівня освіти.

У вступі обґрунтовується нагальність вивчення мистецького ідеалу в рамках підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва. Перший розділ містить визначення сутності феномену мистецького ідеалу у філософській, соціогуманітарній парадигмі. Ідеал, як феномен і поняття, досліджується в різних площинах: при аналізі змісту, структури і функцій ідеалу, при з'ясуванні значення ідеалу для регуляції поведінки особистості, для формування її навичок та вмінь, загальнолюдських цінностей. У книзі розкрито питання психологічних особливостей прояву мистецького ідеалу у структурі ідентичності особистості, визначено умови формування системи ціннісних орієнтацій студентів у процесі академічної діяльності.

У другому розділі посібника розглянуто динаміку розвитку мистецького ідеалу у процесі становлення професійної ідентичності майбутніх фахівців музичного мистецтва на основі проведеного власного емпіричного дослідження.

Третій розділ має суто практичний характер і пропонує комплексну програму психологічного супроводу формування мистецького ідеалу в майбутніх фахівців музичного мистецтва.

У додатках наведено програму курсу та психодіагностичні методики, що використовуватимуться при проведенні практичних та лабораторних занять. Програма складена з урахуванням специфіки підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, відповідно до потреб освітньої практики.

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. Мистецький ідеал у вимірі професійної ідентичності майбутнього педагога: теоретичний аналіз проблеми, психологічні особливості, структура, функції	7
1.1. Сутність феномену «мистецький ідеал» у філософській, соціогуманітарній парадигмі	7
1.2. Психологічні особливості прояву мистецького ідеалу у структурі ідентичності особистості. Професійна ідентичність як важлива передумова професійної та життєвої успішності фахівців педагогічних спеціальностей	37
1.3. Музичний розвиток як основа мистецького ідеалу майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	66
РОЗДІЛ 2. Динаміка розвитку мистецького ідеалу в процесі становлення професійної ідентичності майбутніх фахівців музичного мистецтва: психологічні особливості, структура, специфіка формування на етапі навчання у ВНЗ	85
2.1. Роль мистецького ідеалу в процесі розвитку професійної ідентичності майбутнього педагога	85
2.2. Прояви мистецького ідеалу у структурі професійної ідентичності майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	96
2.3. Місце мистецького ідеалу в структурі музичної свідомості та його вплив на музично-педагогічну діяльність ...	147
РОЗДІЛ 3. Психологічний супровід формування мистецького ідеалу як чинника розвитку професійної ідентичності	157
3.1. Комплексна програма формування мистецького ідеалу у майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	157
3.2. Розвиток рефлексії мистецького ідеалу засобом тренінгу..	163
ВИСНОВКИ	184
ДОДАТКИ	189

Навчальне видання

БОЙЧУК Ірина Ігорівна

**ПСИХОЛОГІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА:
ВІД ІДЕАЛУ ДО ІДЕНТИЧНОСТІ
(ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ АСПЕКТИ)**

Навчальний посібник

Технічна редакторка
Дизайн обкладинки

Юліанна Віщак
Роман Ярошенко

Підписано до друку 02.09.2021. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друк різнографічний. Тираж 50.
Умов.-друк. арк. 11,9. Обл.-вид. арк. 12,8. Зам. Н-094.
Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.
58002, Чернівці, вул. Кошубинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002